

Oppsummering av gruppearbeid på toppledersamlingen 12. oktober

Hva må til for at byggenæringen skal nå målet om å redusere klimagassutslippene med 55% innen 2030?

Hva kreves av myndighetene?

Generelt

- Myndighetene må ha mot til å prioritere det som gir tilstrekkelig effekt tidsnok
- Må ta eierskap til målene, og jobbe raskere mot løsning, involvere næringen og sette krav til fremdrift på virkemidler.
- Myndighetene må gå foran - spesielt kommunene

Forutsigbarhet

- Myndighetene skape forutsigbarhet i form av tydelige og langsiktige krav, med en stegvis innstramning.
- Må ha en tidsplan for innfasing av økte krav, og søke tverrpolitiske enighet om ønsket langsiktig utvikling.
- Når kravene først er fastsatt må det ikke skapes tvil om at de skal etterleves.

Kunnskap

- Myndighetene må ha bedre dialog med næringen for å tilegne seg mer kunnskap om næringen, slik at de i større grad forstår effekten av ulike tiltak.
- Krav som stilles må være kunnskapsbaserte og faktisk gjør en forskjell.
- Krav som ikke fungerer etter hensikten, må fjernes eller justeres.
- Se til Danmark og hvordan de definerer LCC-krav. Vi har fortsatt mye å gå på for å vurdere hele livsløpet for bygg og anlegg.
- Gi næringen mulighet til å utvikle løsninger. Myndighetene bør definere effektmål fremfor å drive med detaljstyring på miljøkrav. Kravene må være teknologinøytrale, slik at man bruker næringens kompetanse for å nå målene.
- Må stimulere til utvikling av digital kompetanse i næringen, for best å sikre måling av effekter.
- Bør legge til grunn at bygg eller annen infrastruktur skal ha en varighet i 100 år

Insentiver

- Bedre finansielle verktøy for å trigge bærekraftige løsninger, for eksempel rentetiltak eller skattelettelser for klimatiltak.
- Styrke insentivene for å gjøre grønne valg gjennom lån og tilskudd. Konkret, styrke Enova og Husbanken med mer penger

Ombruk og gjenbruk og energieffektivisering

- Myndighetene må vise handlekraft når det gjelder å utvikle regelverk for ombruk og verdibevarende gjenbruk.
- For å få effekt på kort sikt, må myndighetene sikre støtte til energieffektivisering av eksisterende bygg, både til privatpersoner og byggherrer.
- Konkrete løsninger som kan stimulere ENØK-tiltak i rehabilitering så raskt som mulig.

Hva kreves av byggherrer?

Mål og ambisjoner

- Byggherrer må ha tydelige mål og ambisjoner, og stille tydeligere krav til reduserte klimagassutslipp og energiforbruk
- Må ha mot til å tenke nytt og satse.
- Må prioritere mellom gode formål. Kan ikke gjøre alt på en gang.
- Må stille krav som pusher og er ambisiøse.
- Må formulere ulike mål for ulike prosjekter.
- Må samhandle om forutsigbare krav.
- Må jobbe med å påvirke rammebetingelser.

Tildelingskriterier

- Tildelingskriterier må inkludere klimatiltak.
- Regelverket må utnyttes optimalt, og der det er mulig må man sette strengere krav enn regelverket fastsetter dersom dette legger til rette for reduserte klimagassutslipp.
- Må legge til grunn krav om digital prosess gjennom hele prosjektet.
- Må ha en leverandørstrategi som gir forutsigbarhet.
- Tenke bygg og drift i sammenheng, der lengre levetid legges til grunn.
- Må legge til rette for alternative finansieringsmodeller (leasing, etc.)

Insentiver

- Belønne innovasjon og legge til rette for dette
- Må ha kontraktsformer som gir insentiver for klimareduserende tiltak.

Kunnskap

- Hele verdikjeden inkludert byggherren, må heve eget kunnskapsnivå.
- Må ha høy bestillerkompetanse og kunnskap om anskaffelser
- Må stille krav om kunnskapsdeling mellom aktører.
- Må benytte ekspertisen små leverandører besitter.
- Må ha kompetanse og evner til å benytte forskning, teste ut nye løsninger, spre og skalere opp.

Samhandling

- Må sikre dialog og god prosess i tidligfase, og ha gjennomføringsmodeller som legger til rette for samhandling og gode løsninger
- Fortsette å delta i bransje sammenslutninger som sammen 2030, grønn anleggsektor, osv.

Hva kreves av leverandører?

Mål og ambisjoner

- Leverandørene må ha egne mål om å kutte klimagassutslipp.
- Må bygge kultur for at det jobbes med å nå målene i alle ledd.
- Det må stilles krav i hele verdikjeden.

Utvikle og bruke egen kunnskap

- Leverandører må bli flinkere til å synliggjøre alternativene.
- Levere konkrete forslag som bidrar til å redusere klimagassutslipp.
- Må synliggjøre og framsnakke eksisterende produkters CO2 fortrinn fremfor tradisjonelle byggematerialer, og påvirke beslutningstakere til å velge nye løsninger.
- Må over tid gi utøvende håndverkere opplæring i CO2-vennlige løsninger, etter modell av HMS-reisen.
- Lære av suksessprosjekter, og bidra til å gjenskape disse.
- Må utvikle sterkere drivere for å styrke kunnskapen om direkte og indirekte utslipp.
- Må utvikle insentiver og involvering av de mindre aktørene i verdikjeden.

Digitalisering

- Må sørge for at digital dokumentasjon er tilgjengelig i systemene der de prosjekterende, arkitekt og entreprenører tar sine valg.

Anbudsprosesser

- Må utfordre det tradisjonelle anbudsmaskineriet
- Må aktivt jobbe med å komme tidligere inn i prosjektene
- Må oppdatere modellene med hva som faktisk blir levert i prosjektene.
- Må synliggjøre konsekvenser av valg kontinuerlig.

Samspill

- Må framsnakke samspill.
- Alle må med. Bransjeforeningene og de store leverandørene må hjelpe de små opp, slik at også de små kan være proaktive på bærekraft.
- De små må kjenne seg igjen i arbeidet med bærekraftige løsninger, og oppleve at det de gjør er relevant. Gjenbruk og ombruk er nisjer som ofte passer små leverandører.

Hva kreves av forskning og utdanning

Samspill

- Det må være mer samarbeid og kunnskapsdeling: Vi må fremme samarbeid mellom forskningsinstitusjoner, næringsliv og myndigheter for å dele kunnskap og beste praksis innen bærekraftig bygging

Fagutdanning

- Fagutdanning, ingeniør- og arkitektutdanning må basere seg mer på bærekraft og digitalisering.
- Det må være et enda tettere samarbeid mellom yrkesrettet utdanning, forskning og næringsliv.

Ledelse

- Lederutdanning må fokusere mer på endringsledelse, kontrakter, statistikk, kostnadsanalyse, og praktisk gjennomføring av grønne tiltak.

Forskning

- Forskningen må bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlag for standardisering og utvikling av måleverktøy og metoder.
- Det må forskes mer på hva og hvordan vi kan ta vare på og rehabilitere næringsbygg
- Det må forskes mer på barrierer som hindrer ønsket utvikling.
- Det må forskes mer på materialteknologi og gjenbruk
- Det må utvikles teknologi som gir bedre analyseverktøy i tidligfase.